

## Valtioneuvoston asetus

### eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 201\_

#### 1 §

##### *Tarkoitus*

Tällä asetuksella pannaan täytäntöön 12 päivänä joulukuuta 1991 annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/676/ETY) vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta.

Asetuksella pannaan täytäntöön nitraattidirektiivin tarkoittama toimenpideohjelma ja hyvän maatalouskäytännön ohjeet.

Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannoittamisesta, lannan sekä tässä asetuksessa tarkoitettujen muiden lannoitteiden varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.

#### 2 §

##### *Soveltaminen*

Tätä asetusta sovelletaan maa- ja puutarhatalouden harjoittamisessa koko maassa.

Asetusta sovelletaan lannan sekä lannoitevalmistelain (539/2006) ja sen nojalla annetun lannoitevalmisteasetuksen (MMM 24/11) mukaisten lannoitevalmisteiden, ei kuitenkaan kalkitusaineiden, käyttöön, varastointiin ja levittämiseen sen lisäksi, mitä lannoitevalmistesäädöksiin ja sivutuoteasetuksella (EY No 1069/2009) ja sen nojalla annetuin kansallisin säädöksiin on säädetty.

Lisäksi asetusta sovelletaan muihin maatilalla syntyviin [lannoitteena] sellaisenaan tai käsiteltyinä käytettäviin orgaanisiin sivujakeisiin.

#### 3 §

##### *Määritelmät*

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

##### *jaloittelualueella*

eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitsevaa tiivispohjaista aluetta, jota käytetään säännöllisesti eläinten jaloitteluun ja jolta kerätään lanta ja valumavedet talteen;

##### *kelluvalla katteella*

liete- ja virtsasäiliön tai muun vastaavan säiliön nesteen pinnalle vähintään 10 cm paksuiseksi kerrokseksi tasaisesti levitettyä katetta, kuten esimerkiksi turvetta, kevytso-  
raa, polystyreenirakeita tai -soraa tai muuta vastaavaa irtomateriaalia tai kelluvaa levy-  
mäistä katetta. Kelluvaksi katteeksi katsotaan myös naudan lietelanta silloin, kun se on kuorettunut;

##### *kiinteällä katteella*

lietelanta- ja virtsasäiliön tai muun vastaavan säiliön nestepinnan yläpuolella olevaa kiinteästi asennettua katetta, joka estää sade-  
veden pääsyn säiliöön ja vähentää kaasujen haihtumista;

##### *kompostoinnilla*

maatilalla tapahtuvaa lannan ja muiden orgaanisten materiaalien käsittelyä hapellisissa olosuhteissa tasalaatuisesti kompostiksi, ei kuitenkaan koneellista käsittelyä rumpukompostorissa tai vastaavassa laitteessa;

##### *kuivalannalla*

lantaa, josta virtsa on erotettu. Kuivalannaksi katsotaan myös kuivikelanta eli lanta, jossa virtsa on imeytynyt kuivikkeeseen sekä lannasta tai mädätetystä lannasta separoimalla erotettu kuivajae;

##### *kuivikepohjalla*

eläinsuojan pohjaa peittävää, lantaa ja virtsaa sitovaa kuivikekerrosta, johon lisätään kuivikkeita tarvittaessa ja jonka vaihtoväli on useita kuukausia;

*lannalla*  
käsittelemätöntä ja käsiteltyä tuotantoeläinten sontaa ja/tai virtsaa, joka voi sisältää myös kuiviketta ja vettä;

*lannoitteilla*  
orgaanisia ja epäorgaanisia aineita ja valmisteita, jotka on tarkoitettu edistämään kasvien kasvua tai parantamaan sadon laatua ja joiden vaikutus perustuu kasvinravinteisiin;

*liukoisella typellä*  
veteen tai laimeaan suolaliuokseen liukenevaa ammonium-, nitraatti- ja liukoista orgaanista typpeä;

*kokonaistypellä*  
orgaanisista lannoitevalmisteista, sivujakeista ja lannasta määritetty tyyppi, joka on orgaanisen ja epäorgaanisen typen yhteenlaskettu kokonaismäärä;

*laitumella*  
yksi- tai monivuotisia nurmi- tai rehuksveja kasvavaa peltoaluetta, jolta tuotantoeläimet syövät rehua;

*maa- ja puutarhataloudella*  
nautojen, sikojen, hevosten, siipikarjan, lampaiden, turkiseläinten tai muiden vastaavien tuotantoeläinten kasvattamista ja pitämistä, maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien viljelyä sekä pellon muuta maatalouskäyttöä;

*muokkauksella*  
lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevityksen jälkeen tehtävää sekoittamista peltoon riittävään syvyyteen tarkoitukseen soveltuvalla muokkauslaitteella;

*norolla*  
vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaista noroa;

*orgaanisella lannoitevalmisteella*  
lannoitevalmisteasetuksen (MMM 24/11) liitteessä I lukujen IB (orgaaniset lannoitteet), IC (orgaaniset kivennäislannoitteet, 3A2 (orgaaniset maanparannusaineet) ja 3A5 (maanparannusaineina sellaisenaan käytettävät sivutuotteet) mukaisia lannoitevalmisteita. Orgaanisilla lannoitevalmisteilla tarkoitetaan tässä asetuksessa myös jäljempänä määriteltyjä orgaanisia sivujakeita;

*orgaanisilla sivujakeilla*  
maa- ja puutarhatalouden harjoittamisessa muodostuvia kiinteitä ja nestemäisiä orgaanisia jakeita, jotka eivät ole lannoitevalmistei-

ta, kuten säilörehun puristeneste ja jaloittelualueiden valumavedet;

*pohjavesialueella*  
geologisin perustein rajattua aluetta, jolla sijaitseva maaperän muodostuma tai kallio-perän vyöhyke mahdollistaa merkittävän pohjaveden virtauksen tai vedenoton;

*pohjavesialueen maaperäselvityksellä*  
selvitystä pohjavesialueen ominaisuuksista, joita ovat esimerkiksi maalajit ja niiden kerrostuneisuus, vedenläpäisevyys, pohjaveden korkeus ja virtaussuunnat;

*sijoittamisella*  
lietelannan, virtsan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden levittämistä laitteella, joka leikkaa pellon pintaan viillon lietelannan, virtsan tai lannoitevalmisteen valuttamista tai ruiskuttamista varten;

*talousvesikäytössä olevalla kaivolla*  
vedenhankintaa varten tehtyä, pohjaveteen ulottuvaa kaivantoa tai porauskuilua, josta saatavaa vettä käytetään kotieläin- tai kotitalouden tarpeisiin taikka kotipuutarhan kasteluun;

*tiivispohjaisella*  
tiiviydeltään vähintään asfalttia vastaavaa ehjää pintaa asianmukaisine pohjakerrosrakenteineen, jolta lanta ja valumavedet voidaan kerätä talteen;

*tulvanalaisella alueella*  
aluetta, joka jää tulvan alle useammin kuin keskimäärin kerran 20 vuodessa;

*tuotantoeläimellä*  
elintarvikkeiden, villan, nahan tai turkisten tuotantoon tai muuhun maataloustuotantoon tai muussa tarkoituksessa kasvatettavaa tai pidettävää eläintä;

*työteknisellä ja hygieenisellä syyllä*  
työteknisellä syyllä esimerkiksi poikkeuksellista kelirikkoa ja lantalalaitteiden rikkoutumista ja hygieenisellä syyllä esimerkiksi lannan sisältämää taudinaiheuttajaa, kuten salmonellaa, yersinia tai listeriaa;

*valtaojalla*  
kaivettua avouomaa, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta;

*vesistöllä*  
vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista vesialuetta;

*ulkotarhalla*  
aidattua, jaloittelualuetta laajempaa aluetta, jossa eläimiä kasvatetaan yleensä ympärivuotisesti. Ulkotarhassa voi sijaita sääsuoja sekä ruokinta- ja juottopaikat. Ulkotarha-alue voi sisältää jaloittelualueen tiivispohjaisen osan.

#### 4 §

##### *Rakennelmien sijoittaminen*

Lannan, ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilaa, tuotantoeläinten jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkoja ei saa sijoittaa:

- 1) pohjavesialueelle, jolle maaperäselvitysten perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa;
- 2) tulvanalaiselle alueelle;
- 3) alle 50 metrin etäisyydelle vesistöstä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä;
- 4) alle 25 metrin etäisyydelle norosta tai valtaojasta.

#### 5 §

##### *Lannan varastointi*

Tilalla, jolla kertyy lantaa tuotantoeläinten pidosta, tulee olla lannan varastointitila (*lantala*). Varastointitilan tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Noudatettavat vähimmäistilavuudet eri lantajaleille on esitetty liitteessä 1.

Lantalan vähimmäistilavuuden laskemisessa voidaan ottaa huomioon viljelijöiden yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä samana laidunkautena enintään neljän kuukauden aikana laitumelle jäävä lanta. Vähimmäistilavuudesta voidaan poiketa, jos lantaa luovutetaan sellaiselle hyödyntäjälle, joka voi vastaanottaa sitä ympäristönsuojelulain 28 §:n nojalla myönnetyn luvan perusteella tai jos lantaa luovutetaan toiselle tilalle edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla varastoitavaksi lantalassa.

Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m<sup>3</sup> vuodessa, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla

tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa, tulee olla lantala, joka mitoitetaan vuosittain vastaanotettavan määrän mukaan. Lantala ei kuitenkaan edellytetä, jos lanta säilytetään pellolla levitystä odottamassa jäljempänä 10 §:n 5 momentissa säädetyllä tavalla.

#### 6 §

##### *Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi*

Tilalla, joka vastaanottaa ja varastoi orgaanisia lannoitevalmisteita, tulee olla vastaanotettavan määrän mukaan mitoitettu vesi-tiivis varastointitila.

Orgaanista lannoitevalmistetta, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan varastoida aumassa.

Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Varastointi aumassa pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella on aina kielletty.

Varastointi aumassa on kielletty 1.11. – 31.1.

Auma on sijoitettava kantavalle maalle ja kaltevalla pellolla lähelle pellon yläreunaa. Aumaa ei saa sijoittaa alle 100 metrin etäisyydelle vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta eikä alle viiden metrin etäisyydelle ojasta. Auman pohjalle on levitettävä vähintään 20 cm:n nestettä sitova kerros ja auma on peitettävä tiiviillä peitteellä. Lisäksi alusta on muotoiltava siten, että nesteiden pääsy ympäristöön estyy.

Peltolohkolle, jolla auma on sijainnut, saa sijoittaa uuden auman kahden väli vuoden jälkeen.

Yhteen aumaan on sijoitettava vähintään yhden hehtaarin alalle ja enintään koko lohkolle levitettävä määrä orgaanista lannoitevalmistetta.

Aumaan varastoitu orgaaninen lannoitevalmiste on levitettävä auman perustamisvuonna noudattaen mitä jäljempänä 10 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

## 7 §

*Rakenteelliset vaatimukset*

Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviitä.

Kompostointi ja kompostin jälkikypsytyks on tehtävä tiivispohjaisella alustalla tai rakenteiden tulee olla muutoin vesitiiviitä.

Lietelantalat ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilat tulee kattaa kiinteällä tai kelluvalla katteella ammoniakkipäästöjen ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Kuivalannan ja kuiva-ainepitoisuudelta sitä vastaavan orgaanisen sivujakeen ja orgaanisen lannoitevalmisteen varastointitila tulee kattaa tai varastoitava aine peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään.

Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaisia, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön. Kuormaaminen tulee tehdä tiivispohjaisella alustalla.

Pysyvien ruokinta- ja juottopaikkojen tulee olla katettuja ja tiivispohjaisia ja niille kertyvä lanta on poistettava riittävän usein.

Jalottelualueiden tulee olla tiivispohjaisia ja niiden valumavedet sekä säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste on otettava talteen ja varastoitava tiiviissä säiliössä, ellei niitä käsitellä erillisessä puhdistamossa. Hevosten ulkotarhat on perustettava siten, ettei valumia vesiin tapahdu.

## 8 §

*Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa*

Kuivalantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan poikkeuksellisesti, työteknisen tai hygieenisen syyn niin vaatiessa, varastoida aumassa (*lantapatterissa*).

Kuivalannan varastoinnissa poikkeustilanteessa noudatetaan lisäksi mitä edellä 6 §:n 3 – 5 ja 7 – 8 momentissa säädetään.

Varastoitessa kuivalantaa poikkeustilanteessa eläintaudista johtuvan hygieenisen

syyn vuoksi ei kuitenkaan sovelleta mitä edellä 6 §:n 4 momentissa säädetään.

## 9 §

*Ilmoitusvelvollisuus*

Kuivalannan varastoinnista aumassa poikkeustilanteessa ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden aumavarastoinnista tulee ilmoittaa 30 vuorokautta ennen varastoinnin aloittamista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka tarvittaessa suorittaa tarkastuksen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee vuosittain raportoida edellä tarkoitetuista ilmoituksista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Ilmoituksen kuivalannan varastoinnista poikkeustilanteessa tekee se toiminnanharjoittaja, jonka eläintilalla lantaa kertyy. Ilmoituksen orgaanisten lannoitevalmisteiden aumavarastoinnista tekee niiden vastaanottaja.

## 10 §

*Lannoitteiden käyttö*

Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole.

Lannoituksessa otetaan huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, viljelykierto, pellon viljavuusluokka ja maalaji.

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty 1.11. - 31.3.

Lannoitteita ei saa koskaan levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan.

Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan levitysaikana säilyttää pellolla kaksi viikkoa levitystä odottamassa.

Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle peltoalueille lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta saa 1.9. alkaen levittää vain sijoitta-

malla, ellei kyseessä ole syysviljan kylvöä edeltävä lannan levitys.

Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Lisäksi pellon osilla, joiden kaltevuus ylittää kuusi prosenttia 50 metrin etäisyydellä vesistöstä, lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita saa levittää vain sijoittamalla tai muokkaamalla ne maahan 12 tunnin sisällä levityksestä.

Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30—100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Tätä pykälää noudatetaan myös 7 §:n 6 momentissa mainittujen säilörehun puristeneiden ja jaloittelualueiden valumavesien käyttöön lannoitteena.

## 11 §

### *Typpilannoitemäärät*

Tuotantoeläinten lannassa, eläinten laiduntaessa syntyvä lanta mukaan lukien, ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170 kg/ha.

Pelto- ja puutarhakasvien viljelyä koskevat lisäksi liukaisen typen enimmäislannoitusmäärät. Liukaisen typen enimmäismääriin sisältyy epäorgaanisissa lannoitteissa, tuotantoeläinten lannassa, eläinten laiduntaessa syntyvä lanta mukaan lukien, ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa annettava liukoinen typi. Laidunnukseen käytettävillä peltolohkoilla laidunlannan sisältämä typi otetaan huomioon taulukossa esitetyllä tavalla. Liukaisen typen vuotuiset enimmäismäärät (kg/ha) eri kasveille ovat seuraavat:

| Kasvi                                         | Kivennäis-<br>maat | Elo-<br>peräiset<br>maat |
|-----------------------------------------------|--------------------|--------------------------|
| Ohra, kaura ja seosviljat                     | 160                | 120                      |
| Kevätvehnä                                    | 170                | 130                      |
| Syysruis                                      |                    |                          |
| - syksyllä                                    | 30                 | 20                       |
| - keväällä                                    | 150                | 120                      |
| Kevätruis                                     | 160                | 120                      |
| Syysvehnä, ruusvehnä ja spelttivehnä          |                    |                          |
| - syksyllä                                    | 30                 | 20                       |
| - keväällä                                    | 170                | 140                      |
| Muut viljat ja niiden seokset                 | 160                | 120                      |
| Nurmet                                        | 250                | 210                      |
| Laitumet                                      | 210                | 170                      |
| Syysrypsi ja syysrapsi*                       | 200                | 160                      |
| Kevätrypsi ja kevätropsi                      | 170                | 130                      |
| Pellavat, maissi, öljyhamppu ja auringonkukka | 150                | 110                      |
| Palkokasvit                                   | 60                 | 40                       |
| Sokerijuurikas                                | 170                | 130                      |
| Varhaisperuna                                 | 100                | 80                       |
| Tärkkelysperuna                               | 130                | 90                       |
| Muu peruna                                    | 120                | 80                       |
| Kaalikasvit ja purjo                          | 250                | 210                      |
| Muut sipulikasvit                             | 160                | 120                      |
| Juurekset                                     | 200                | 170                      |
| Mauste- ja yrttikasvit                        | 120                | 80                       |
| Muut vihanniskasvit                           | 210                | 170                      |
| Marja- ja hedelmäkasvit                       | 140                | 100                      |
| Taimitarhantuotanto                           | 200                | 160                      |

\*Lannoitusta ennen 1.9. ei katsota syyslannoitukseksi, mutta se vähennetään enimmäismääristä.

Jos liukoisien typen lannoitusmäärä ylittää 150 kg/ha vuodessa, määrä on jaettava vähintään kahteen erään, joiden levittämisen välisen ajan on oltava vähintään kaksi viikkoa.

Syksyllä 1.9. alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukoisien typen määrä saa olla enintään 30 kg/ha. Syksyllä levitetyn liukoisien typen määrä huomioidaan kokonaisuudessaan osana seuraavan viljelykasvin lannoitusta.

## 12 §

### *Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen*

Toiminnanharjoittajan on teetettävä viiden vuoden välein lanta-analyysi, jossa määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori. Lannoitus suunnitellaan lanta-analyysin ja liitteessä 2 esitettyjen ohjeiden keskiarvon perusteella. Toiminnanharjoittajan on säilytettävä lanta-analyysin tiedot ja orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteet ja esitettävä ne pyydettyäessä valvontaviranomaiselle.

## 13 §

### *Toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus*

Toiminnanharjoittajan on pidettävä lannoituksesta vuosittain kirjaa lohkoittain ja pyydettyäessä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle.

Kirjanpidon tulee sisältää tiedot:

1) Peltöjen ravinnelisykseen käytetyn lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden määrästä sekä niiden sisältämästä liukoisesta typestä ja kokonaistypestä sekä kokonaisfosforista;

2) satotasoista ja

3) ajankohdista, jolloin lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty pellolle.

## 14 §

### *Valvonta*

Tämän asetuksen noudattamisen valvonasta säädetään ympäristönsuojelulain 13 luvussa ja rangaistuksista ympäristönsuojelulain 116 §:ssä.

Kunnan maaseutuelinkeino- ja ympäristöviranomaisen tulee antaa alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tiedot asetuksen rikkomisesta sekä asetuksen noudattamisen valvomiseksi ja nitraattidirektiivin edellyttämien raporttien laatimiseksi.

## 15 §

### *Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan X päivänä X kuuta 2015. Asetuksella kumotaan 9 päivänä marraskuuta 2000 annettu valtioneuvoston asetus 931/2000 sellaisena kuin se on muutettu valtioneuvoston asetuksella 834/2010.

## 16 §

### *Siirtymäsäännökset*

Edellä 4 §:ssä säädettyjä rakennelmien siirtämistä, 1 liitteen mukaisia vähimmäistilavuuksia ja 7 §:n 3 momentissa säädettyjä varastointitilojen kattamista koskevia säännöksiä sovelletaan X.X.201X jälkeen viireille tuleviin uusiin rakentamishankkeisiin.

Neuvoston direktiivi 91/676/ETY, 12.12.1991, EYVL N:o L 375, 31.12.1991, s.1-8